

اداره مرکزی :

آنقره ۵۵، معادل امینلکی یائده کی داره استانبول جاده سندہ آنقره

استانبول بورسی :

آنقره ۵۵، دائره ۸۷ نومروه مخصوصه

صایی : 84

محاججه :

حيات

حياته وأعماقياته ... دنياه داها هرمه هييات قاتالم ...

4 نجی جلد

آنقره، ۵ توز، 1928

نمایم؟

اعتبارله نه قادر آیه برى او لدیغمسى كورورسکز. انكلاترده کی عنوانلر بىلە قابل ایضاحدر؛ چونکه هیچ هیچ او ملازسه قانوناً ویریلیر؛ آلتیر. حالبکه بزمکیلرک هیچ بر حقوقی مسندی یوقدر. عینی فهنيتی اسمادرده کورورسکز؛ خلقک آدلری معیندر، عصرلردن برى ده کیشمهز. هله کویلور کرک بو خصوصده، کرک سلام جهتندن بزدن چوق داها «آوروپالی» درلر. حائله اسحى قولانق اعتبارلله او بىلە درلر. خلقدن آيریلان و بويوك شهرلرده ياشایان کاه «منور»، کاه «مدیر» صنف عنوانى آلان طبقه نك آدلری ايسه زمانه و مودايه تابعدر. کاه عربى و فارسى فانتهizi اسمبل اوپور، کاه توركجه.

بوتون بويوك شهرلرده چوجوغنه کيمسه فاطمه، احمد، خديجه، اسماعيل کيبي آد ويره من. اسکيدن هیچ او ملازسه بر «کوبك» آدى واردى ده او سايده «منور» صنفك چوجوقلىزى اسم اعتبارلله بويوك تنه ايله «ضمنا» علاقهنسى محافظه ايتش او ليوardi. بوجهى ده باشقه ملتله مقايسه ايديكز، نه قادر غريب وضعىته او لدیغمسى كورورسکز. انكليزلرک كوچوك آدلری عصرلردن برى ثابتدر. جون، ويليم، جهين، پيتراخ، فرانسزلرده بويله در، آمالاندرده، اسپانيول و دانمارقه ليلرده. بوملتله پك اكسانتريک او لان بعض فردر بىلر ايديليسه هیچ کيمسه يكى اسم او يدور مايه قالقماز. موجود اسمادردن بىنی آلىر. بونك ايجين در كه برفانسزك كوچوك اسمندن اونك كويلو و غوم خلقدنمى، يوقسە پارسى و كبار

قوناقلىزى، استانبول مأمورلىزى سلامى ايدى. بونك «شريف» سرى ده مسلمان اولمايانلره تخصيص ايدىلشىدى. «كون آيدىن» محدث برشيدى، بالطبع ياشايامادى. بو كون ياقالق طاقانلرک سلامى عمومىتله «بونثور»، بونسو آر، والخ. در. نه دن بولىله؟ سبى بسيط؛ استبداد دورلىزى روحزده بر اقدىنى كوتور بر اعتماد. كومورجي محمد آغا يه «مرجا» ديرز، عينى كله يى كوييلوره، ساقايىده سوپىلە يېيليرز؛ لakin بر بىك، بر پاشا يه عينى طرزده خطابدن چىكىزىز؛ چونكه بىنچى لر لە اىكىنجىلر آراسنده، عينى حقوقى حاڻزى شهرلرل اولىق اعتبارلله، مساوات بولۇندىنى فكرى روحزده سىئىمەمشىر. حتى عنوانلرده بىلە حالا درجهلر وارد؛ محمد، محمد آغا، محمد افندى، محمد بىك، محمد بىك افندى، محمد باشا، محمد پاشا حضرتلىرى. بونلردن هر بى بىصف و بر طبقه يەعلامتدر. قادىنلرک بر تك عنوانى وارد؛ «خان». لakin بى اونى ده اىكىلەشدىريرز؛ خان، خان افندى. بعضاً «قادىن» تىپىنى ده قولانارق حتى هىچ عنوان قولانقىسىز بوندە دىرت طبقه وجوده كتىريرز؛ حايشە، حايشە قادىن، حايشە خانم، حايشە خانم افندى. حايشە اك آلت طبقه دن بر قادىندر؛ حايشە قادىن رەزى ده عملەدر، حايشە خانم متوسط بر حائله قادىنى در، حايشە خانم افندى جمعىتلە داخل او لان بر قادىن در. حقوق و قانون مساواتى بوساحده عرىق مساوا. تىزلىنى ازاله ايدەبىلەمكىن حالا چوق او زاقدر. شىمىدى بزم بوضىپ ذهنىتمى باشقى دەموقرات ملتلرک عرقلە، مقايسه ايديكز؛ بون دوپىدان بو

بر بىزى سلاملاز كن نەدىيەجكز، سلام فورمولاز نەوا لا جق؛ بونى بىلە طرفدن «اقدام» ده احمد هاشم بىك، دىكىر طرفدن «رسمللى غزىتە» ده ابراهيم علاء الدين بىك صوردى. بومسئله «حيات» كىچىن سنتە كى نىسخەلرندن بىنده بىر مصالحه موضوعى اولىشىدى. [+] اىلك باقىشىدە اھمىتىز كىيى كورون «سلام» فورمولنك ضىمندە پاك مەهم بىر پىقىولۇزى خصوصىتى وارد. بوسېيلە يكىدىن مناقشه ايدىلە يە دە كر. بزدن باشقا ملتلرده بىر سلام «مسئلهسى» يوقدر وطن ايدەرم كە هىچ بروقتى ده اولامىشدر. هر ملتىك كىندى لسانىنده مکان و مقاملە، شخصىت و اجتماعى وضعىتە غير مقييد ثابت سلام تغيرلىرى وارد. دونياده غالبا يالكز بى بى خصوصىدە يكانە استثنايى تشکىيل ايدىسۈز. بزده كى سلام تىپىلەنى شوپىلە بىر صىزاڭا ئىلەم؛ سلام عليكم؛ مرحبا؛ صباح، آقشام ويا وقت شريفلىر خير اولسون؛ صباحلار (آقشاملار ويا وقتلار) خير اولسون؛ بونثور، بونسو آر، بون نوئى؛ كون آيدىن، تون آيدىن. بونلردن «سلام عليكم» خلق آراسنده حالا ياشاپور. بىكويه كىررسە كز آنچاق «سلام عليكم» دىدىككز تقدىرده معقول بىر حركتىدە بولۇنىش اوپورسکز. «مرجا» و جىز و ئەزىز بىر خلق سلامى در، عسکرلار كىرىمى سلامى دە اسکيدن بىرى بودر. لە مير آلاي رايىسى طيارە دن اينىمەز، تورك ضابطلىرىنى نە كوزەل سلاملادى:

— مرحبا، آرقاداشلر! ...
«صباح و آقشام شريفلىر...» يالكز استانبول

[+] حيات : جلد 1، صایی : 11

کنپان مکتوپلر

شاسیر عقایستهین یازیلرینی پوهپو هله یوب طوریورلار. تصلف صالحونلاردن ، لوش ، طاواني اورو مجلکی معتکف او طله لرینه قدر سرایت ایتدی . اسکیدن بورزو آلرک صنعتکارلاره قارشی بر استهزا سلاسی او هرق قوللاندقلاری « آ کلامیورم » سوزی ، شیمدی کیمسه نک دیه جکنه اهمیت ویرمهین مغروف طبیعتلی صنعتکارلارک پارولهسی او لیور .

هیچ برمقدی ، زماننک فلان بویوک ادیینی تقدیر ایده مددی دیه مؤاخذه ایتك طوغری دکلدر ؛ یوقسه هان هان هپسی رجم ایتك لازم کلیدی . بویوک منقد حکملرنده اصابت ایدنی دکل ، ملاحظه لری قوتلی ، جاذب اولانیدر . کذبان ، بوسوژک بر « پارادوقس » اولدیغئی سویلیه جکلر « سنت بوو » حقدنه نه دوشوندکلرینی صور : بالزاقه ، استانداله استخفافله باقش ، بوکون اسلامی بیله او نوتیلان بر چوچ محرر لری کوکاره چیقا رامش اولان او فرانز منقدیثه حیران اولق خصوصنده او نلارده بله برابردر . بر اثرک قیمتی حقدنه یا کلک ، هر صنعتکار کی منقدکده خپیدر . رومانلرینی ، مدینیتک الک قیمتدار فینتلرندن عد ایتیکمز « دوستویه وسکی » شو « پارس اسراری » محرری « ئۇزىن سو » بی « شکسپیر » ترجیح ایدرمش ؛ مشهور انگلیز بدیعیا تجیسی « جون راسکین » ، آرتق کیمسه نک او قومدیغئی « اخلامورل آلتنده » روماننک محرری « آلفونس فار » دن پیانسز برحمنته بحث ایدر واوکا بکر نک ایتیکی سویلرلار . برومند بحرمنه بحث ایده جکم . یالکز بوکون بلکه بر قاج کرده لردها بحث ایده جکم . یالکز بوکون شوی ده علاوه ایده که زماننک بیوک ادیبلرینی کشف ایتش اولق ده بر منقد ایچون کاف مزیت دکلدر ؛ یوقسه « مارسل پروست » بی ایلک تقدیر ایدنلاردن دیه موسیو « پول سوده » بی اعتبار ایتمه من لازم کلیدی . واقعا مشهور « تان » غزنه سنک بر قاج ستونی هر هفتہ او یوتیجی ماده ایله قارالایان او منقد مارسل پروستدن ، « پچمیش زماننک پیشنده » نک دها ایلک جلدی چیقدیغئی زمان بحث ایتش ، فقط او محرر حقدنه کچن سنه نشر ایتیکی کوچوک کتاب اویله او زون بر شیلر آ کلامدیغئی اثبات ایتدی . زوالی ، باشه بصریتی او لدیغئی کشف ایتش کی ، ایکی اوچ صیفه ده بر : « پروست اولا بن کشف ایتمد » دیه ببورلنو ب طوریور .

اولرک قیمتی حقدنه یا کلک بیوک بر قباخت دکسده کله لرک معناستنده خطایه دوشمک ، آیری آیری ایکی فکری بر برینه قاریشیدیرمک ، پیامی صفا کی ، « نەرمەتیک » (معناسی نهدر آ کلاشیلر ویا آنچق بعضی کیمسه لر طرفندن آ کلاشیلر) شعر یازمنی عقل سلیمن اخراجله بر طوتفق هر حالده پک طوغری او ملاسیه کرک . « هر سورچن آنک باشی کسمه لیدر » سوزی تامیله واضح او لدیغئی حالده عقل

مادام که پیامی صفا بک معاصر فرانسز ادبیاتی ال کوچوک واک اهمیتسز اثر لرینه قدر (« تفرعاتی قاچیرمايان بردقتله » دیور .) او قویورمش ، او فیض ده بکنوب بکنمدیکی ، حکملرینی بر آز ایضاح ایدرک ، سویله بیورمک ایچون دها نه بکلیور ؟
معمامیه بر کون استانبوله کیدرسه ، کندیسندن شوی صووزه جنم : « بوکونکی فرانسز ادبیاتی نه ایچون صور بون پروفسور لرندن او کر نک ایستیودسکز ؟ دایه ل مومنه نک بکا بربیغین لاف کی کلن مقاوله سندن برایکی فقره یزنه نه ایچون ، یکی شعری یازان ویا نظریاتی قوران کنجلرک بر قاج سوزی نقل ایتدیکن ؟ مثلا بر « آندره بروتون » لک [1] « سورره آلینم » حقدنه سویلکلری ، بوکونک لشیریاتی ، مسلکی طولاییسپلے ، بی طرف قاله رق ، یعنی خارجدن تعقیبه عبور بر پروفسور لرک ، ظنم خلافه معنالی دخی اولسے ، هر حالده آتشسز مطالعه لرندن دها اهیتیل دکلیدر ؟

پیامی صفا بک ترجمه ایتیکی ایکی فقره بی ای آ کلامدسه ، پروفسور مورنه « شعرده و ضوحک محقق لزومی بر عنصر اولدیغئی حتی بر پارچه ظلمتک شعره بر چاشنی ویره جکنی » سویلیور . دارالفنون پروفسور لری مالارمه نک و طرفدار لرینک ادعاستنده کی بوحیقیتی ، ایلک سویلندیکنندن شویله بویله الی سنه صوکره ، یعنی آرتق اطرافی تازه لندیرن قوق قالمدینی بر زمانده ، تقدیر ایدیلر . بویله کچ قالدقلىر ایچون او نلری تنهشه ایتك طوغری او ماز ؛ یکیلکه یکی ادعالره قارشی محترز طاورانق وظیفه لریدر . یوقسه درسخانه لرنده « خرکت داعه » تجربه بی پایدیرمک کی غرباتلر دوشلر . فقط او نلرک بوکونکی ادبیات حقدنه سویلیه جکلرینی دیکلیمه بیز . دها یکی آ کلامه باشلاقلری بودله ردن ، استاندالن بحث ایسینلر ؛ دادالردن ، سورره آ لیستلردن دکل . هان سویلیم که بوزمه لر حقدنه هیچ برفکرم بوق . هر کون بر چوچ کتابلر و مجموعه لرله بویین یکی فرانسز ادبیاتی کتبخانه سی باشدن باشه او قویه . بیلکی ایچون ، نه يالان سویلیم ، پیامی صفا بکه حسد ایدیورم . بن او دیوک بیک بر باشنند آنچق بر ، ایکی دانه سی کوره بیلیورم ، او نلارده ، مع التأسف پیامی صفا بک او مقاوله سنه موضوع اولانلر دکل .

برونتیه ، فاکه اسکی دارالفنون پروفسور لرینک ، یکیلکه عادتا خصوصت کوسترش اولدقلرنندن ، زمانلرینک الک ممتاز شاعر و ادیبلرینی کشف ایتك فرستنی قاچیرمش اولله لری بوکونکیلرک کوزلری قورقوتی . شیمدی برجو غنی کنجلرک ، حتی چوجو قلرک بر طاقیم معناست ، ادعالی ، هر کی

صوکمکتویی یازه ل بلکه اوچ سنه او لدی ... بیلریسک له ، کذبان ، هر کونک کتیردیکی حسه ، بر کون او لکنی دوشونه دن قاچیرلی سورد . هیچ ده شکایت ایتیکم بوطیعت بی ، ادبیاته دائز کلیشی کوزل سویلیه جکلری دیکلہ سین دیه ، خیاللر آرمه سندن انتخاب ایتیکم سکا قارشی ده و فاسز قیلدی . (بو سوزمده بر آز غرور بولندیغئی صوکره دن آ کلامد : حکمزری نه بزدن خارج او لان شیلر کچیره بیلیز ، نه ده کندی ذهنمده طوغان ، فقط ینه او نلرک بر عکسندن عبارت او لان خیاللاره . بن سکا و فاسزلق ایتمد ، کذبان ؛ بلکه سن بی دیکلہ مک ایسته مذک .)

بو آی کلن بر جموعه ده [1] آندره زیدک بر جمله سنه او قورکن سئینه خاطر لادم : « ... خیالی بر آنژله مکتوبلر یازاردم . » نه دن اعتراف ایتمه ؟ بن ده ، زیدن او زندرک بر کذبان تخیل ایتمد . زید : « بوساخته مخابره ، ما هینده بر آز جعلیلک بولندیغئی ایچون ، بوکون بی صیقار » دیور . فقط بز ، ببرمند دن ینه بر و فاسزلق کورنجه به قدر ، بو تک سسلى محاوره به دوام ایدم .

« هلال اهر » غزنه سنک بو صوک بايرامک نسخه لرینک برنده پیامی صفا بک « یکی ادبیات جریانلری » اسلامی بر مقاوله سی چیقدی . پیامی صفا بک ، بعضی یکی فرانسز ادبیلرینک یازیلرینی بکنمد کلری ایچون ، یعقوب قدری ایله احمد هاشمی مؤاخذه ایدیور . او ادیبلرک یازدقلىری « سنه لردن بری حقیقی بر تجسسک سوق » و « تفرعاتی قاچیرمايان بردقتله آ کلامایه (پیامی صفا بک اسلامی) چالشیدینی « حالده کندیسنده او نلری « مدافعه بیده ، عکسنه ده صلاحیت » کوره بیورمش .

والله ، کذبان ، ادبیات حقدنه سوز سویله مک بکا ، صلاحیت دن زیاده ذوق مسئله سی کی کلیور .

بوفکر ، آتشک یاقیجی او لدیغئی حقدنه کی فکر کی « تجربه » بیه مستند فکر لردندر . بو فکرک معضل او ملاسی ، استناد ایتیکی « تجربه » نک بالدات فوق العاده معضل او ملاسندن لشت ایشکده در . اونک ایچوندر ده بن ده سزی او تجربه ایله تجهیز ایچون تدبیر آلم . سزک ایچون بر « سه ناریو » یازدم . بو « سه ناریو » بی موقع تیلله قویغه سزی سوق ایتمد . و تجربه کز هنوز تازه ایکن پایدیغکز شیئه دقتکری جلب ایله دم .

متوجهی : احسانه

: La Nouvelles Revue française [1]

حزیران 1928 .

طریق او قاریه

تماشا بختواری :

بـ ذـارـيـه وـ بـ يـهـ سـلـيـهـ سـيـ

پارسده 1841 سنه ایلواننده بر آتشام ۰۰۰ واریته
تیاتروسی خینجاخنج دولو ۰۰۰ قات قات لو جالرده پارسک
اک کوزله و اک طریف قادینله تولاه تلری وجاذبه لری
(ماری دو پله سسی) ایله طانیشیدیرمک تصاغده کی
لو جالرک برنده (ماری دو پله سسی) نک (Marie Duplessi) نک

خارج العاده کوزلکی هر طرفدن نظر لری کندیسنه
چه ویریور. بوقادین، او تاریخده پارسک اک ایله
کلن معروف و کنج قوقولرندن بریدر. اسمی دیللرده
دولاشان یوکسک بر فاحشه که کوکلری کلابک کی
آولا یور.

پرده نک آچیلماسی یاقلاشمشدیر. بو اشاده صالحونه،
بر راج سنه صوکرا بوبوک بر شهرته نامزد اولان کنج
بر سرر کیریور، بو، معروف ادبادن (آلہ کساندر دوما)
نک او غلی (دو مافیس) در. یاندنه، مشهور آقتیسلردن
(دهڑا سه) نک او غلی (ٹوڑه ندهڑا سه) واردر. صوک
دقیقه ده (دو مافیس)، رفیق (ٹوڑه) ایله او کیجه
تصادفاً تیاتریه کیرمشلردر.

ایک آرقاداش برمدت صالحونی ولو جالری سیر ایدیبورلر.
نهایت (دو مافیس) ک نظر لری، لو جاسندهن بر آز
او زاقده ک چیل یوزلو، چیر کین بر قادینله اشارته شن
(ماری دو پله سسی) یه ایلیشیور. دو مافیس، بو شوخ
ونقیس قادنی او بلجه ده کورمشدیر و بهمه حال کندیسله
طانیشیم آرزوسنده در!

(ماری) نک اشارتلشیدیکی چیر کین و یاشلی
قادینکده کیم او لدیقی سوپله یهم: بو جیل یوزلومادام
اوکل یوزلو نازنده نک آبار عانی جوارنده اقامت ایده
بر مو دیستادر [+] مته کم (آلہ کساندر دو مافیس) ک
[+] هر ایک بنا الآن پارسده موجوددر:
فرانز مندلردن (هانری بیدو) و قبیله «ماری
دو پله سسی» نک بر نجی فاتسده اقامت ایدیکی بنانک
«مادلن» بولوارنده 15 نومرولو آبار عان او لدیقی
و دیکیشیجی قادینک ده بر آز ٹونده کی 17 نومروده
او طور منش بولوندیغی ذکر ایمکده در.

بول والدیه یه ایدیلین ھومه «ادبیاتک مارن محاریه سی»
دینیلکنی قید ایمک نه یه یارار؟ بلکه، کذبان،
آچلندن کوزلرمن قارار ده او نک ایچون قارشیکی
یشیل، منبت ساحله یالکز بونلری، هیچ بـ
قیمت غدائیه سی اولایان بـ او قاره کوره بیلیورز.

آنقره 20 حزیران 1928

نوـرـالـمـ عـطاـ

[«کذبانه مکتوبلر» عنوانیه، 1926 سـنـهـسـی
عبدالرئـهـ «حاکمـتـ مـلـیـهـ» غـنـهـسـنـهـ دـوـتـ پـارـچـهـ یـازـیـمـ
چـیـقـمـشـدـیـ . فقط بـوسـهـرـ «حـیـاتـ» دـهـ یـتـهـ ۱ نـوـمـرـوـنـدـ باـشـلـانـیـ
دـهـ منـاسـبـ بـولـمـ . . نـوـعـ . .